

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 25.10.2011
COM(2011) 681 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Μια ανανεωμένη στρατηγική ΕΕ 2011-14 για την εταιρική κοινωνική ευθύνη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	4
1.1.	Η αντιμετώπιση του θέματος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι προς το συμφέρον των επιχειρήσεων	4
1.2.	... και προς το συμφέρον της κοινωνίας ως συνόλου.....	4
1.3.	Γιατί η Επιτροπή παρουσιάζει αυτή τη νέα στρατηγική τώρα;	5
2.	Αξιολόγηση του αντικτύπου της ευρωπαϊκής πολιτικής στην ΕΚΕ.....	5
3.	Μια σύγχρονη αντίληψη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.....	7
3.1.	Ένας νέος ορισμός	7
3.2.	Διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές	8
3.3.	Η πολυδιάστατη φύση της ΕΚΕ.....	8
3.4.	Ο ρόλος των δημόσιων αρχών και άλλων ενδιαφερομένων	9
3.5.	ΕΚΕ και πρωτοβουλία κοινωνικής επιχειρηματικότητας.....	9
3.6.	ΕΚΕ και κοινωνικός διάλογος	10
4.	Ενα θεματολογιο δράσης 2011-2014.....	10
4.1.	Αύξηση της προβολής της ΕΚΕ και διάδοση ορθών πρακτικών.....	10
4.2.	Βελτίωση και παρακολούθηση των επιπέδων εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων	11
4.3.	Βελτίωση των διαδικασιών αυτορρύθμισης και από κοινού ρύθμισης	12
4.4.	Ενίσχυση της αναγνώρισης της ΕΚΕ από την αγορά	12
4.4.1.	Κατανάλωση	12
4.4.2.	Δημόσιες συμβάσεις.....	13
4.4.3.	Επενδύσεις	13
4.5.	Βελτίωση της γνωστοποίησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών εκ μέρους των εταιρειών.....	14
4.6.	Περαιτέρω ένταξη της ΕΚΕ στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την έρευνα	15
4.7.	Έμφαση στη σημασία των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών της ΕΚΕ	15
4.8.	Καλύτερη ευθυγράμμιση των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων προσεγγίσεων της ΕΚΕ	16
4.8.1.	Επικέντρωση στις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές ΕΚΕ	16
4.8.2.	Εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα	17

4.8.3.	Έμφαση στην ΕΚΕ στις σχέσεις με άλλες χώρες και περιοχές του κόσμου.....	18
5.	Συμπέρασμα	18

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη ορίσει την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ) ως «έννοια σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη»¹.

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αφορά τη δράση των επιχειρήσεων πέρα και πάνω από τις νομικές υποχρεώσεις τους απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον. Ορισμένα κανονιστικά μέτρα δημιουργούν περιβάλλον πιο ευνοϊκό για τις επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν οικειοθελώς την κοινωνική τους ευθύνη.

1.1. Η αντιμετώπιση του θέματος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι προς το συμφέρον των επιχειρήσεων ...

Η στρατηγική προσέγγιση της ΕΚΕ αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Μπορεί να αποφέρει οφέλη από άποψη διαχείρισης των κινδύνων, εξοικονόμησης κόστους, πρόσβασης σε κεφάλαια, σχέσεων με τους πελάτες, διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και ικανότητας για καινοτομία².

Επειδή η ΕΚΕ απαιτεί δέσμευση έναντι εσωτερικών και εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών, επιτρέπει στις επιχειρήσεις να προβλέπουν καλύτερα τις ταχέως μεταβαλλόμενες προσδοκίες της κοινωνίας και τον τρόπο λειτουργίας της και να επωφελούνται. Ως εκ τούτου, μπορεί να καθοδηγήσει την ανάπτυξη νέων αγορών και να δημιουργήσει ευκαιρίες ανάπτυξης. Αναλαμβάνοντας την κοινωνική τους ευθύνη οι επιχειρήσεις μπορούν να οικοδομήσουν μακροπρόθεσμα την εμπιστοσύνη των εργαζομένων, των καταναλωτών και των πολιτών γενικά, στην οποία θα βασίζονται βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα. Τα υψηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης, στη συνέχεια, συμβάλλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο οι επιχειρήσεις μπορούν να καινοτομούν και να αναπτύσσονται... και προς το συμφέρον της κοινωνίας ως σύνολο

Μέσω της ΕΚΕ, οι επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αειφόρο ανάπτυξη και για μια άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς. Η ΕΚΕ υποστηρίζει τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένου του στόχου της επίτευξης ποσοστού απασχόλησης 75%³. Η υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά έχει ιδιαίτερη σημασία όταν φορείς του ιδιωτικού τομέα

¹ COM(2001) 366.

² Έκθεση για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα 2008 [COM(2008) 774] και συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SEC(2008) 2853.

³ Ορισμένες από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» αναφέρονται στην ΕΚΕ: «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» COM(2010) 614, «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» COM(2010) 758, «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» COM(2010) 682, «Νεολαία σε κίνηση» COM(2010) 477 και «Πράξη για την ενιαία αγορά» COM(2011) 206. Επιπλέον, η «Ένωση καινοτομίας» [COM(2010) 546] στοχεύει στην ενίσχυση των ικανοτήτων των επιχειρήσεων να αντιμετωπίζουν τις κοινωνικές προκλήσεις μέσω της καινοτομίας, καθώς η συμβολή των επιχειρήσεων έχει κεντρική σημασία για την επίτευξη των στόχων της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια αποδοτική χρήση των πόρων της Ευρώπης» COM (2011) 21 και COM (2011) 571.

παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες. Η συμβολή στην άμβλυνση των κοινωνικών επιπτώσεων της σημερινής οικονομικής κρίσης, συμπεριλαμβανομένων των απωλειών θέσεων απασχόλησης, εμπίπτει στην κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων. Η ΕΚΕ προσφέρει ένα σύνολο αξιών στις οποίες μπορεί να οικοδομηθεί μια κοινωνία με μεγαλύτερη συνοχή και στις οποίες πρέπει να βασίζεται η μετάβαση προς ένα βιώσιμο οικονομικό σύστημα. Γιατί η Επιτροπή παρουσιάζει αυτή τη νέα στρατηγική τώρα;

Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησαν από την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω την πολιτική της για την ΕΚΕ⁴. Στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να ανανεώσει τη στρατηγική της ΕΕ για την προαγωγή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Στην ανακοίνωσή της του 2010 σχετικά με τη βιομηχανική πολιτική, η Επιτροπή δήλωσε ότι θα υποβάλει νέα πρόταση πολιτικής για την ΕΚΕ⁵. Στην πράξη για την ενιαία αγορά δήλωσε ότι θα εκδώσει νέα ανακοίνωση σχετικά με την ΕΚΕ έως το τέλος του 2011⁶.

Η οικονομική κρίση και οι κοινωνικές συνέπειές της μείωσαν κατά κάποιο βαθμό την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και ιδιαίτερα την εμπιστοσύνη τους στις επιχειρήσεις. Έστρεψαν την προσοχή του κοινού στην κοινωνική και ηθική επίδοση των επιχειρήσεων. Με την ανανέωση των προσπαθειών για την προαγωγή της ΕΚΕ σήμερα, η Επιτροπή έχει ως στόχο να δημιουργήσει συνθήκες ευνοϊκές για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων και τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΕ

Η Επιτροπή διαδραμάτισε πρωτοποριακό ρόλο στην ανάπτυξη δημόσιας πολιτικής για την προαγωγή της ΕΚΕ ήδη από την έκδοση του Πράσινου Βιβλίου της του 2001⁷ και της σύστασης του ευρωπαϊκού πολυμερούς φόρουμ για την ΕΚΕ. Το 2006, η Επιτροπή δημοσίευσε νέα πολιτική, επίκεντρο της οποίας ήταν η σθεναρή υποστήριξη μιας πρωτοβουλίας υπό την αιγίδα επιχειρήσεων με την ονομασία Ευρωπαϊκή Συμμαχία για την ΕΚΕ⁸. Η πολιτική προσδιόρισε επίσης 8 τομείς προτεραιότητας για ανάληψη δράσης από την ΕΕ: ευαισθητοποίηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών· στήριξη πολυμερών πρωτοβουλιών· συνεργασία με τα κράτη μέλη· πληροφόρηση καταναλωτών και διαφάνεια· έρευνα· εκπαίδευση· μικρομεσαίες επιχειρήσεις· και διεθνής διάσταση της ΕΚΕ.

Η εν λόγω πολιτική συνέβαλε στη βελτίωση της κατάστασης στον τομέα της ΕΚΕ. Από τους δείκτες προόδου προκύπτει ότι:

- Ο αριθμός των επιχειρήσεων της ΕΕ οι οποίες υπέγραψαν τις δέκα αρχές ΕΚΕ του Παγκόσμιου Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών αυξήθηκε από 600 το 2006 σε 1900 το 2011.

⁴ Συμβούλιο Περιβάλλοντος της 5ης Δεκεμβρίου 2008, Συμβούλιο Περιβάλλοντος της 20ής Δεκεμβρίου 2010, Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της 14ης Ιουνίου 2010, ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαρτίου 2007 (P6_TA (2007) 0062) και ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Ιουνίου 2011 P7_TA (2011) 0260.

⁵ Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης COM (2010) 614.

⁶ COM(2011) 206.

⁷ COM(2001) 366.

⁸ COM(2006) 136.

- Ο αριθμός των οργανώσεων των οποίων οι χώροι δραστηριοτήτων καταχωρίστηκαν στο πλαίσιο του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) αυξήθηκε από 3.300 το 2006 σε 4.600 το 2011⁹.
- Ο αριθμός των εταιρειών της ΕΕ οι οποίες υπέγραψαν διακρατικές επιχειρησιακές συμφωνίες με παγκόσμιες ή ευρωπαϊκές οργανώσεις εργαζομένων, σχετικά με θέματα όπως τα πρότυπα εργασίας, αυξήθηκε από 79 το 2006 σε πάνω από 140 το 2011.
- Ο αριθμός των μελών της πρωτοβουλίας εταιρικής κοινωνικής συμμόρφωσης (Business Social Compliance Initiative), μιας πρωτοβουλίας επιχειρήσεων απευθυνόμενης σε εταιρείες που θέλουν να βελτιώσουν τους όρους εργασίας στις αλυσίδες εφοδιασμού τους, αυξήθηκε από 69 το 2007 σε πάνω από 700 το 2011.
- Ο αριθμός των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων που δημοσιεύουν εκθέσεις βιωσιμότητας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της πρωτοβουλίας για την υποβολή εκθέσεων απολογισμού σε παγκόσμιο επίπεδο αυξήθηκε από 270 το 2006 σε πάνω από 850 το 2011.

Μέσω της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την ΕΚΕ, οι κορυφαίες επιχειρήσεις ανέπτυξαν μια σειρά πρακτικών εργαλείων σχετικά με βασικά θέματα¹⁰. Περίπου 180 επιχειρήσεις εξέφρασαν την υποστήριξή τους στη συμμαχία. Επίσης εθνικές ενώσεις εργοδοτών υποστήριξαν τη συμμαχία και ανέλαβαν δράση για την προβολή της ΕΚΕ.

Παρά την πρόοδο αυτή, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις. Πολλές εταιρείες της ΕΕ δεν έχουν ακόμη εντάξει πλήρως τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές στις ενέργειές τους και στη βασική στρατηγική τους. Εξακολουθούν να υπάρχουν καταγγελίες ότι μερικές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εμπλέκονται σε υποθέσεις καταπάτησης δικαιωμάτων του ανθρώπου και μη τήρησης θεμελιωδών προτύπων εργασίας. Μόνο 15 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν εθνικά πλαίσια πολιτικής για την προβολή της ΕΚΕ¹¹.

Η Επιτροπή έχει προσδιορίσει μια σειρά παραγόντων οι οποίοι θα βοηθήσουν να αυξηθεί περαιτέρω ο αντίκτυπος της πολιτικής της για την ΕΚΕ, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι ακόλουθοι:

- Η ανάγκη για μια ισορροπημένη πολυμερή προσέγγιση που θα λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των επιχειρήσεων, των ενδιαφερομένων μερών εκτός του επιχειρηματικού τομέα και των κρατών μελών.
- Η ανάγκη να διευκρινιστεί καλύτερα τι αναμένεται από τις επιχειρήσεις, και να καταστεί ο ορισμός της ΕΚΕ συμβατός με τις νέες και επικαιροποιημένες διεθνείς αρχές και κατευθυντήριες γραμμές.

⁹ Από τις εν λόγω οργανώσεις, εκτιμάται ότι περίπου το 80% είναι επιχειρήσεις.

¹⁰ Παραδείγματος χάριν: ισότητα των φύλων, υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού και βελτίωση του διαλόγου με επενδυτές για τις μη οικονομικές επιδόσεις των εταιρειών. Βλ. www.csreurope.org/pages/en/toolbox.html

¹¹ «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Εθνικές Δημόσιες Πολιτικές στην ΕΕ», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011

- Η ανάγκη προαγωγής της ανταμοιβής της υπεύθυνης συμπεριφοράς των επιχειρήσεων από την αγορά μέσω, μεταξύ άλλων, της επενδυτικής πολιτικής και των δημόσιων συμβάσεων.
- Η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη τα καθεστάτα αυτορρύθμισης και από κοινού ρύθμισης, που αποτελούν σημαντικό μέσο με το οποίο οι επιχειρήσεις επιδιώκουν να ανταποκρίνονται στην κοινωνική τους ευθύνη.
- Η ανάγκη να εξετάζεται η διαφάνεια εκ μέρους των εταιρειών όσον αφορά κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα από την άποψη όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των επιχειρήσεων.
- Η ανάγκη να δίδεται μεγαλύτερη προσοχή στα ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία έχουν καταστεί πολύ πιο σημαντική πτυχή της ΕΚΕ.
- Η ανάγκη να αναγνωρίζεται ο ρόλος που διαδραματίζει η συμπληρωματική ρύθμιση στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος πιο ευνοϊκού για τις επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν οικειοθελώς την κοινωνική τους ευθύνη.

Η συνέχεια της παρούσας ανακοίνωσης παρουσιάζει μια σύγχρονη αντίληψη της ΕΚΕ, καθώς και έναν επικαιροποιημένο ορισμό και ένα νέο θεματολόγιο δράσης. Στο πλαίσιο αυτό βασίζεται στην πολιτική του 2006, ενώ εισάγει επίσης σημαντικά νέα στοιχεία τα οποία μπορούν να συμβάλουν στην περαιτέρω επέκταση του αντικτύπου της πολιτικής. Επιδιώκει να επιβεβαιώσει την παγκόσμια επιρροή της ΕΕ σ' αυτόν τον τομέα, καθιστώντας την ΕΕ ικανή να προάγει καλύτερα τα συμφέροντα και τις αξίες της στις σχέσεις της με άλλες περιοχές και χώρες. Επίσης, θα συμβάλει στην καθοδήγηση και τον συντονισμό των πολιτικών των κρατών μελών της ΕΕ και, με τον τρόπο αυτό, στη μείωση του κινδύνου να υπάρχουν αποκλίνουσες προσεγγίσεις που θα μπορούσαν να συνεπάγονται πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη.

3. ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

3.1. Ένας νέος ορισμός

Η Επιτροπή προωθεί έναν νέο ορισμό της ΕΚΕ ως «ευθύνη των επιχειρήσεων για τον αντίκτυπό τους στην κοινωνία». Προϋπόθεση για την εκπλήρωση αυτής της ευθύνης είναι ο σεβασμός της ισχύουσας νομοθεσίας και των συλλογικών συμφωνιών μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Για να ανταποκρίνονται πλήρως στην εταιρική κοινωνική ευθύνη τους, οι επιχειρήσεις πρέπει να καθιερώσουν διαδικασίες για την ένταξη των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και δεοντολογικών πτυχών και των πτυχών των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δικαιωμάτων του καταναλωτή, τόσο στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα όσο και στη βασική στρατηγική τους σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, με σκοπό:

- τη δημιουργία, στο μέγιστο βαθμό, κοινών αξιών για τους ιδιοκτήτες/μετόχους και για τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και την κοινωνία στο σύνολό της·
- τον εντοπισμό, την πρόληψη και τον περιορισμό των πιθανών δυσμενών συνεπειών τους.

Η πολυπλοκότητα της εν λόγω διαδικασίας θα εξαρτάται από παράγοντες όπως το μέγεθος της επιχείρησης και η φύση των δραστηριοτήτων της. Για τις περισσότερες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ιδίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, η διαδικασία ΕΚΕ είναι πιθανόν να παραμείνει άτυπη και διαισθητική.

Για να μεγιστοποιηθεί η δημιουργία κοινών αξιών, οι επιχειρήσεις ενθαρρύνονται να υιοθετούν μακροπρόθεσμη στρατηγική προσέγγιση της ΕΚΕ, και να διερευνούν τις δυνατότητες για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και προτύπων επιχειρήσεων που συμβάλλουν στην κοινωνική ευημερία και οδηγούν σε υψηλότερης ποιότητας και πιο παραγωγικές θέσεις εργασίας.

Για τον εντοπισμό, την πρόληψη και την άμβλυνση των πιθανών επιπτώσεων, οι μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οι επιχειρήσεις που απειλούνται ιδιαίτερα από τέτοιες επιπτώσεις, ενθαρρύνονται να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια με γνώμονα τους σχετικούς κινδύνους, μεταξύ άλλων, μέσω της αλυσίδας εφοδιασμού τους.

Ορισμένα είδη επιχειρήσεων, όπως οι συνεταιρισμοί, τα ταμεία αλληλασφάλισης και οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν δομές ιδιοκτησίας και διαχείρισης που μπορεί να προσφέρονται ιδιαίτερα για υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά.

3.2. Διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές

Για τις εταιρείες που επιδιώκουν μια τυπική προσέγγιση της ΕΚΕ, ιδίως τις μεγάλες εταιρείες, παρέχεται έγκυρη καθοδήγηση σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές, όπως οι πρόσφατα επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι δέκα αρχές του Παγκόσμιου Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, το πρότυπο καθοδήγησης για την κοινωνική ευθύνη ISO 26000, η τριμερής δήλωση των αρχών σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική της ΔΟΕ και οι κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό το βασικό σύνολο των διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και κατευθυντήριων γραμμών αποτελεί για την ΕΚΕ ένα εξελισσόμενο παγκόσμιο πλαίσιο που ενισχύθηκε πρόσφατα. Η ευρωπαϊκή πολιτική για την προαγωγή της ΕΚΕ θα πρέπει να συμφωνεί πλήρως με το εν λόγω πλαίσιο.

3.3. Η πολυδιάστατη φύση της ΕΚΕ

Σύμφωνα με τις ανωτέρω αρχές και κατευθυντήριες γραμμές, η ΕΚΕ καλύπτει τουλάχιστον τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις πρακτικές εργασίας και απασχόλησης (όπως κατάρτιση, ποικιλομορφία, ισότητα των φύλων, υγεία και ευημερία των εργαζομένων), περιβαλλοντικά θέματα (όπως βιοποικιλότητα, κλιματική αλλαγή, αποδοτικότητα των πόρων, αξιολόγηση του κύκλου ζωής και πρόληψη της ρύπανσης) και την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς. Η συμμετοχή και η ανάπτυξη των κοινοτήτων, η ένταξη των ατόμων με αναπηρίες, τα συμφέροντα των καταναλωτών, όπως η ιδιωτικότητα, συμπεριλαμβάνονται επίσης στο θεματολόγιο της ΕΚΕ. Η προαγωγή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης μέσω της αλυσίδας εφοδιασμού και η διάδοση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης θεωρούνται σημαντικά εγκάρσια ζητήματα. Η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τις

πολιτικές της ΕΕ και τον εθελοντισμό με την οποία αναγνωρίζει τον εθελοντισμό των εργαζομένων ως έκφραση της ΕΚΕ¹².

Επιπλέον, η Επιτροπή προωθεί τις τρεις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διακυβέρνησης - δηλαδή διαφάνεια, ανταλλαγή πληροφοριών και θεμιτό φορολογικό ανταγωνισμό - στις σχέσεις μεταξύ κρατών. Οι επιχειρήσεις ενθαρρύνονται, ανάλογα με την περίπτωση, να εργαστούν επίσης και για την εφαρμογή αυτών των αρχών.

3.4. Ο ρόλος των δημόσιων αρχών και άλλων ενδιαφερομένων

Η ανάπτυξη της ΕΚΕ πρέπει να καθοδηγείται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να διαδραματίζουν ρόλο υποστήριξης μέσω ενός έξυπνου μείγματος εθελοντικών μέτρων πολιτικής και, όταν είναι αναγκαίο, συμπληρωματικής κανονιστικής ρύθμισης προκειμένου, για παράδειγμα, να προωθήσουν τη διαφάνεια, τη δημιουργία κινήτρων αγοράς για υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά και τη διασφάλιση της υποχρέωσης λογοδοσίας των εταιρειών.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να διαθέτουν την ευελιξία να καινοτομούν και να αναπτύσσουν προσέγγιση της ΕΚΕ κατάλληλη για τις συνθήκες τους. Ωστόσο, πολλές επιχειρήσεις αξιοποιούν την ύπαρξη αρχών και κατευθυντήριων γραμμών που προωθούνται από τις δημόσιες αρχές για τη συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών τους και των επιδόσεών τους, καθώς και για την προαγωγή ίσων όρων ανταγωνισμού.

Οι συνδικαλιστικές ενώσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών εντοπίζουν προβλήματα, ασκούν πίεση για βελτίωση και μπορούν να συνεργάζονται εποικοδομητικά με τις επιχειρήσεις για την από κοινού εξεύρεση λύσεων. Οι καταναλωτές και οι επενδυτές είναι σε θέση να βελτιώνουν την ανταμοιβή των κοινωνικά υπεύθυνων εταιρειών εκ μέρους της αγοράς, μέσω των αποφάσεων κατανάλωσης και επενδύσεων που λαμβάνουν. Τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση τόσο των θετικών όσο και των αρνητικών συνεπειών της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων. Οι δημόσιες αρχές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να επιδεικνύουν κοινωνική υπευθυνότητα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις σχέσεις τους με τις επιχειρήσεις.

3.5. ΕΚΕ και πρωτοβουλία κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι εφαρμοστέα σε όλες τις επιχειρήσεις. Η παρούσα ανακοίνωση εκδίδεται μαζί με μια συμπληρωματική αλλά διακριτή πρωτοβουλία κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η οποία υποστηρίζει ένα συγκεκριμένο είδος επιχειρήσεων, δηλαδή εκείνες των οποίων ο πρωταρχικός σκοπός είναι ρητώς κοινωνικός ή/και περιβαλλοντικός, οι οποίες επανεπενδύουν τα κέρδη τους για τον εν λόγω σκοπό και των οποίων η εσωτερική οργάνωση αντικατοπτρίζει τους κοινωνικούς στόχους τους¹³. Η πρωτοβουλία κοινωνικής επιχειρηματικότητας αφορά το «οικοσύστημα» που απαιτείται για να ευδοκιμήσουν οι κοινωνικές επιχειρήσεις και η κοινωνική καινοτομία και να συμβάλουν στην ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία της αγοράς.

¹² «Ανακοίνωση σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ και τον εθελοντισμό: Αναγνώριση και προώθηση διασυνοριακών εθελοντικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ» COM(2011) 568.

¹³ COM(2011) 682.

3.6. ΕΚΕ και κοινωνικός διάλογος

Κατά τα τελευταία έτη, διάφορες τομεακές επιτροπές κοινωνικού διαλόγου προώθησαν τις ορθές πρακτικές για την ΕΚΕ και διατύπωσαν κατευθυντήριες γραμμές¹⁴. Η Επιτροπή διευκολύνει τις εν λόγω πρωτοβουλίες και αναγνωρίζει ότι η ΕΚΕ συμβάλλει στον κοινωνικό διάλογο και τον συμπληρώνει. Καινοτόμοι και αποτελεσματικές πολιτικές ΕΚΕ έχουν επίσης αναπτυχθεί μέσω διακρατικών εταιρικών συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ επιχειρήσεων και ενώσεων εργαζομένων σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο¹⁵. Η ΕΕ υποστηρίζει δραστήρια τις διακρατικές εταιρικές συμφωνίες και θα δρομολογήσει μια εύχρηστη βάση δεδομένων για τις εν λόγω συμφωνίες.

4. ΕΝΑ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 2011-2014

Το εν λόγω θεματολόγιο περιέχει δεσμεύσεις από την ίδια την Επιτροπή, καθώς και υποδείξεις για τις επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Για την εφαρμογή του εν λόγω θεματολογίου, η Επιτροπή θα μεριμνά διαρκώς να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ΜΜΕ, ιδιαίτερα οι περιορισμένοι πόροι τους, και να αποφεύγεται ο περιττός διοικητικός φόρτος.

4.1. Αύξηση της προβολής της ΕΚΕ και διάδοση ορθών πρακτικών

Προβάλλοντας δημόσια τα επιτεύγματα των επιχειρήσεων στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η ΕΕ μπορεί να βοηθήσει στη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών και στην προαγωγή της αμοιβαίας μάθησης και να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να αναπτύξουν τις δικές τους στρατηγικές προσεγγίσεις όσον αφορά την ΕΚΕ. Με βάση τα διδάγματα από τις πρωτοβουλίες σε διάφορα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα υποστηρίξει την ανάπτυξη ικανοτήτων σε ενδιάμεσες οργανώσεις των ΜΜΕ για τη βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας συμβουλών σχετικών με την ΕΚΕ για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Η Επιτροπή έχει προωθήσει ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων με σκοπό να συνεργαστεί με τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σε κρίσιμης σημασίας κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα¹⁶. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα προαγάγει τον διάλογο με τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σε θέματα όπως η απασχολησιμότητα, η δημογραφική μεταβολή και η παράταση του επαγγελματικού βίου¹⁷, καθώς και οι προκλήσεις στο χώρο εργασίας (μεταξύ άλλων η διαχείριση της ποικιλομορφίας, η ισότητα των φύλων, η εκπαίδευση και η κατάρτιση, καθώς και η υγεία και η ευεξία των εργαζομένων). Θα επικεντρώσει την προσοχή της ιδιαίτερα στις τομεακές προσεγγίσεις και στη διάδοση των υπεύθυνων επιχειρηματικών συμπεριφορών μέσω της αλυσίδας εφοδιασμού.

¹⁴ «Εργασιακές σχέσεις στην Ευρώπη 2010», κεφάλαιο 6.3.4, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης, 2011

¹⁵ «The role of transnational company agreements in the context of increasing international integration (Ο ρόλος των διακρατικών εταιρικών συμφωνιών στην πρόοδο προς τη διεθνή ενοποίηση)» COM (2008) 419 τελικό

¹⁶ Για παράδειγμα: το φόρουμ του λιανικού εμπορίου για τη βιωσιμότητα· η ευρωπαϊκή πλατφόρμα δράσης για τη διαίτα, τη σωματική άσκηση και την υγεία· η εκστρατεία «επιχειρήσεις και βιοποικιλότητα»· η διαδικασία σχετικά με την εταιρική ευθύνη στη βιομηχανία φαρμάκων· η ευρωπαϊκή στρογγυλή τράπεζα για τα τρόφιμα και τη βιώσιμη παραγωγή· το φόρουμ πανεπιστημίων-επιχειρήσεων· η στρογγυλή τράπεζα για τη διαφήμιση· και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την ψυχική υγεία και την ευεξία.

¹⁷ Το 2012 είναι το ευρωπαϊκό έτος για την παράταση του επαγγελματικού βίου.

Η πρωτοβουλία «Επιχείρηση 2020» στο πλαίσιο της ΕΚΕ στην Ευρώπη προσφέρει παράδειγμα κοινωνικά υπεύθυνης διαχείρισης επιχείρησης σύμφωνα με την ΕΚΕ και αφορά ιδιαίτερα την υλοποίηση των στόχων πολιτικής της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συμβάλει στην επανεξέταση των πρώτων αποτελεσμάτων αυτής της πρωτοβουλίας πριν από το τέλος του 2012, και στον καθορισμό των επόμενων βημάτων.

Η Επιτροπή προτίθεται:

1. Να δημιουργήσει το 2013 πολυμερείς πλατφόρμες ΕΚΕ σε ορισμένους σχετικούς βιομηχανικούς τομείς, με σκοπό να αναλάβουν οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη δημόσιες δεσμεύσεις σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν την ΕΚΕ σε κάθε τομέα και να εξασφαλίσουν με κοινή συμφωνία την παρακολούθηση της προόδου.
2. Να δρομολογήσει από το 2012 και μετά ένα ευρωπαϊκό βραβείο για εταιρικές σχέσεις ΕΚΕ μεταξύ επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερομένων μερών.

4.2. Βελτίωση και παρακολούθηση των επιπέδων εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων

Όπως όλες οι οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων και της ίδιας της ΕΕ, οι επιχειρήσεις χρειάζονται την εμπιστοσύνη των πολιτών. Ο τομέας των επιχειρήσεων στην Ευρώπη πρέπει να φιλοδοξεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο αξιόπιστων ομάδων οργανώσεων στην κοινωνία. Συχνά υπάρχει χάσμα μεταξύ των προσδοκιών των πολιτών και της αντίληψής τους ως προς την πραγματικότητα της επιχειρηματικής συμπεριφοράς. Αυτό το χάσμα οφείλεται, εν μέρει, άλλοτε στην ανεύθυνη συμπεριφορά ορισμένων επιχειρήσεων και άλλοτε στην υπερβολική διαφήμιση από ορισμένες επιχειρήσεις των περιβαλλοντικών ή κοινωνικών επιτευγμάτων τους. Μερικές φορές το χάσμα αυτό προξενείται εξαιτίας ανεπαρκούς κατανόησης από ορισμένες επιχειρήσεις των ταχέως εξελισσόμενων κοινωνικών προσδοκιών, καθώς και εξαιτίας ανεπαρκούς συνειδητοποίησης εκ μέρους των πολιτών των επιτευγμάτων των επιχειρήσεων και των περιορισμών υπό τους οποίους αυτές λειτουργούν.

Η Επιτροπή προτίθεται:

3. Να αντιμετωπίσει το θέμα των παραπλανητικών οικολογικών ισχυρισμών κατά την προώθηση προϊόντων στην αγορά (το λεγόμενο «πράσινο πλυντήριο») στο πλαίσιο της έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές¹⁸, που προβλέπεται για το 2012, και να εξετάσει την ανάγκη για ενδεχόμενα ειδικά μέτρα ως προς το θέμα αυτό.
4. Να ξεκινήσει ανοικτή συζήτηση με τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, σχετικά με τον ρόλο και τις δυνατότητες των επιχειρήσεων κατά τον 21ο αιώνα, με στόχο την ενθάρρυνση της αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης, και να διενεργήσει περιοδικές έρευνες σχετικά με την εμπιστοσύνη των πολιτών στις επιχειρήσεις και τη στάση των επιχειρήσεων έναντι της ΕΚΕ.

¹⁸ Οδηγία 2005/29/ΕΚ.

4.3. Βελτίωση των διαδικασιών αυτορρύθμισης και από κοινού ρύθμισης

Οι επιχειρήσεις συχνά συμμετέχουν σε διαδικασίες αυτορρύθμισης ή από κοινού ρύθμισης, για παράδειγμα στην κατάρτιση κωδίκων συμπεριφοράς ενός κλάδου ως προς τα κοινωνικά ζητήματα στο συγκεκριμένο κλάδο. Όταν οι εν λόγω διαδικασίες σχεδιάζονται με κατάλληλο τρόπο μπορούν να κερδίζουν την υποστήριξη των ενδιαφερομένων μερών και αποτελούν αποτελεσματικό μέσο εξασφάλισης μιας υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς. Η αυτορρύθμιση και η από κοινού ρύθμιση αναγνωρίζονται από την ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹⁹.

Η πείρα δείχνει ότι οι διαδικασίες αυτορρύθμισης και από κοινού ρύθμισης είναι πιο αποτελεσματικές όταν: βασίζονται σε μια αρχική ανοικτή ανάλυση των θεμάτων με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, με την παρουσία δημόσιων αρχών όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, εάν χρειάζεται, κατόπιν σύγκλησης των μερών εκ μέρους των αρχών αυτών· καταλήγουν, σε μεταγενέστερο στάδιο, σε σαφή ανάληψη υποχρεώσεων από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, με δείκτες επίδοσης· παρέχουν αντικειμενικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και επανεξέτασης της απόδοσης, καθώς και τη δυνατότητα βελτίωσης των υποχρεώσεων, ανάλογα με τις ανάγκες· και περιλαμβάνουν μηχανισμό για την αποτελεσματική απόδοση ευθυνών κατά την εξέταση καταγγελιών περιπτώσεων μη συμμόρφωσης.

Η Επιτροπή προτίθεται:

5. Να δρομολογήσει το 2012 διαδικασία για την εκπόνηση, σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ενός κώδικα ορθής πρακτικής για την αυτορρύθμιση και την από κοινού ρύθμιση, ο οποίος αναμένεται να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας ΕΚΕ.

4.4. Ενίσχυση της αναγνώρισης της ΕΚΕ από την αγορά

Ο θετικός αντίκτυπος της ΕΚΕ στην ανταγωνιστικότητα αναγνωρίζεται σήμερα όλο και περισσότερο, όμως οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διλήμματα όταν η πλέον υπεύθυνη κοινωνικά διαδικασία δράσης ενδέχεται να μην είναι η πλέον επωφελής από οικονομική άποψη, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Η ΕΕ πρέπει να προωθήσει δυναμικά πολιτικές στους τομείς της κατανάλωσης, των δημόσιων συμβάσεων και των επενδύσεων με σκοπό την ενίσχυση των κινήτρων της αγοράς υπέρ της ΕΚΕ.

4.4.1. Κατανάλωση

Η προσοχή των καταναλωτών σε θέματα που συνδέονται με την ΕΚΕ έχει αυξηθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, αλλά εξακολουθεί να συναντά σημαντικά εμπόδια, όπως η ανεπαρκής ευαισθητοποίηση, μερικές φορές η ανάγκη καταβολής μεγαλύτερης τιμής, καθώς και η έλλειψη εύκολης πρόσβασης στις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τεκμηριωμένες επιλογές. Ορισμένες επιχειρήσεις διαδραματίζουν πρωτοπόρο ρόλο στην παροχή βοήθειας στους καταναλωτές, ώστε να προβαίνουν σε πιο βιώσιμες επιλογές. Η αναθεώρηση του σχεδίου δράσης για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, μπορεί να παράσχει την ευκαιρία

¹⁹ Βλ. διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας 2003/C 321/01 και ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση» COM(2005) 97.

για τον προσδιορισμό νέων μέτρων για τη διευκόλυνση μιας πιο υπεύθυνης κατανάλωσης. Δημόσιες συμβάσεις

Η Επιτροπή θέτει έναν ενδεικτικό στόχο ότι έως το 2010 το 50% του συνόλου των δημόσιων συμβάσεων στην ΕΕ θα πρέπει να συμμορφώνεται με τα περιβαλλοντικά κριτήρια που έχουν συμφωνηθεί. Το 2011 η Επιτροπή δημοσίευσε έναν οδηγό για δημόσιες συμβάσεις με κοινωνική υπευθυνότητα, με τον οποίο εξηγείται ο τρόπος ενσωμάτωσης των κοινωνικών πτυχών στις δημόσιες συμβάσεις, με παράλληλο σεβασμό του υφιστάμενου νομικού πλαισίου της ΕΕ²⁰. Ο εν λόγω οδηγός μπορεί να προβλέπει θετική δράση από τις δημόσιες αρχές για την παροχή βοήθειας στις υποεκπροσωπούμενες επιχειρήσεις, όπως οι ΜΜΕ, ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά των δημόσιων συμβάσεων.

Τα κράτη μέλη και οι δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα καλούνται να κάνουν πλήρη χρήση όλων των δυνατοτήτων που παρέχονται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις. Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να γίνεται ιδίως με τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις εις βάρος των ΜΜΕ και να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της Συνθήκης σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων, την ίση μεταχείριση και τη διαφάνεια.

Η Επιτροπή προτίθεται:

6. Να διευκολύνει την καλύτερη ένταξη των κοινωνικών και περιβαλλοντικών πτυχών στις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο της αναθεώρησης του 2011 των οδηγιών περί δημόσιων συμβάσεων, χωρίς να εισαγάγει πρόσθετο διοικητικό φόρτο για τις αναθέτουσες αρχές ή τις επιχειρήσεις, και χωρίς να υπονομεύεται η αρχή της ανάθεσης των συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

4.4.2. Επενδύσεις

Για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Επιτροπή διατυπώνει ορισμένες κανονιστικές προτάσεις, με σκοπό να εξασφαλιστεί ένα πιο υπεύθυνο και διαφανές χρηματοπιστωτικό σύστημα. Λαμβάνοντας επαρκώς υπόψη επίσης τις σχετικές μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες, οι επενδυτές μπορούν να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη κατανομή των κεφαλαίων και να επιτύχουν καλύτερα τους μακροπρόθεσμους επενδυτικούς στόχους. Η Επιτροπή υποστηρίζει την ανάπτυξη ικανοτήτων για επενδυτές σχετικά με τον τρόπο ένταξης των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε επενδυτικές αποφάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή ορθών προτύπων φορολογικής διακυβέρνησης.

Οι ευρωπαίοι διαχειριστές και κύριοι στοιχείων ενεργητικού, ιδιαίτερα τα ταμεία συντάξεων, καλούνται να υπογράψουν τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών για υπεύθυνες επενδύσεις. Οι δημόσιες αρχές έχουν ιδιαίτερη ευθύνη για την προώθηση της ΕΚΕ στις επιχειρήσεις οι οποίες τους ανήκουν ή στις οποίες επενδύουν.

²⁰ «Buying Social: a guide to taking account of social considerations in public procurement», European Commission, 2011 («Αγοράζοντας κοινωνικά: οδηγός για να λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές πτυχές στις δημόσιες συμβάσεις», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011).

Η Επιτροπή προτίθεται:

7. Να μελετήσει την επιβολή υποχρέωσης σε όλα τα ταμεία επενδύσεων και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να ενημερώνουν όλους τους πελάτες τους (πολίτες, επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές κ.λπ.) σχετικά με τα ενδεχόμενα δεοντολογικά ή υπεύθυνα επενδυτικά κριτήρια που εφαρμόζουν ή τα πρότυπα και τους κώδικες τους οποίους τηρούν.

4.5. Βελτίωση της γνωστοποίησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών εκ μέρους των εταιρειών

Η γνωστοποίηση κοινωνικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών, καθώς και πληροφοριών σχετικών με το κλίμα μπορεί να διευκολύνει την ανάληψη υποχρεώσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών και τον εντοπισμό των κινδύνων που απειλούν την υλική βιωσιμότητα. Αποτελεί επίσης σημαντικό στοιχείο λογοδοσίας και μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της εμπιστοσύνης του κοινού στις επιχειρήσεις. Προκειμένου να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι πρακτικές και η συλλογή τους να μην κοστίζει υπερβολικά.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν εισαγάγει μη χρηματοοικονομικές απαιτήσεις γνωστοποίησης που υπερβαίνουν την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ²¹. Υπάρχει πιθανότητα οι διαφορετικές εθνικές απαιτήσεις να δημιουργούν πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη.

Όλο και περισσότερες εταιρείες γνωστοποιούν πληροφορίες κοινωνικού και περιβαλλοντικού περιεχομένου. Συχνά οι ΜΜΕ ανακοινώνουν τις πληροφορίες αυτές ανεπίσημα και σε εθελοντική βάση. Μια πηγή εκτιμά ότι 2 500 περίπου ευρωπαϊκές επιχειρήσεις δημοσιεύουν εκθέσεις σχετικά με θέματα ΕΚΕ ή βιωσιμότητας, πράγμα το οποίο τοποθετεί την ΕΕ σε ηγετική θέση στην παγκόσμια αγορά²². Ωστόσο, ο αριθμός αυτός εξακολουθεί να αποτελεί μικρό μέρος των 42.000 μεγάλων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ.

Υπάρχει μεγάλος αριθμός διεθνών πλαισίων για τη γνωστοποίηση κοινωνικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών, μεταξύ των οποίων η πρωτοβουλία για την υποβολή εκθέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο (Global Reporting Initiative). Η υποβολή ολοκληρωμένων οικονομικών και μη οικονομικών εκθέσεων αποτελεί σημαντικό στόχο μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα και η Επιτροπή παρακολουθεί με ενδιαφέρον τις εργασίες της διεθνούς επιτροπής υποβολής ολοκληρωμένων εκθέσεων.

Για να εξασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού, όπως ανακοινώθηκε στην «Πράξη για την ενιαία αγορά», η Επιτροπή θα υποβάλει νομοθετική πρόταση σχετικά με τη διαφάνεια των κοινωνικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών που παρέχονται από εταιρείες σε όλους τους τομείς. Εκπονείται σήμερα μια εκτίμηση αντικτύπου των πιθανών επιλογών για την εν λόγω πρόταση, η οποία θα περιλαμβάνει επίσης έλεγχο από πλευράς ανταγωνιστικότητας και

²¹ Η τέταρτη οδηγία σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς 2003/51/ΕΚ απαιτεί από τις επιχειρήσεις να αποκαλύπτουν στις ετήσιες εκθέσεις τους πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον και τους εργαζομένους στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων ή της θέσης της εταιρείας. Όλα τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει να απαλλάσσουν τις ΜΜΕ από την εν λόγω απαίτηση.

²² CorporateRegister.com

δοκιμή ΜΜΕ. Η Επιτροπή αναπτύσσει επίσης πολιτική για την ενθάρρυνση των εταιρειών να μετρούν και να βαθμονομούν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις τους χρησιμοποιώντας μεθοδολογία με βάση έναν κοινό κύκλο ζωής, που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί επίσης για σκοπούς γνωστοποίησης.

Όλες οι οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των δημόσιων αρχών, ενθαρρύνονται να λάβουν μέτρα για να βελτιωθεί η διάδοση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδόσεών τους.

4.6. Περαιτέρω ένταξη της ΕΚΕ στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την έρευνα

Η περαιτέρω ανάπτυξη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης απαιτεί νέες δεξιότητες, καθώς και αλλαγές στις αξίες και τη συμπεριφορά. Τα κράτη μέλη, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, ενθαρρύνοντας τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να ενσωματώσουν την ΕΚΕ, την αειφόρο ανάπτυξη και την υπεύθυνη άσκηση της ιδιότητας του πολίτη σε σχετικά προγράμματα σπουδών, μεταξύ άλλων σε δευτεροβάθμιο και σε πανεπιστημιακό επίπεδο. Τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά ιδρύματα επιχειρηματικών σπουδών ενθαρρύνονται να προσχωρήσουν στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών για την υπεύθυνη διαχείριση της εκπαίδευσης.

Μια ακαδημαϊκή έρευνα υψηλής ποιότητας υποστηρίζει την ανάπτυξη της επιχειρηματικής πρακτικής και της δημόσιας πολιτικής στον τομέα της ΕΚΕ. Η περαιτέρω έρευνα πρέπει να βασιστεί στα αποτελέσματα των σχεδίων που χρηματοδοτήθηκαν στα πλαίσια του 6ου και του 7ου προγράμματος-πλαίσιου της ΕΕ. Η Επιτροπή θα εξετάσει δυνατότητες για τη χρηματοδότηση περαιτέρω έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της ΕΚΕ και για την υποστήριξη αρχών και κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την ΕΚΕ στο πλαίσιο των εργασιών έρευνας οι οποίες θα εξακολουθήσουν να χρηματοδοτούνται από το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο και, στη συνέχεια, από το πρόγραμμα που θα το διαδεχθεί, το «Ορίζοντας 2020», καθώς και στο πλαίσιο της δημιουργίας του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Η Επιτροπή προτρέπει:

8. Να προσφέρει περαιτέρω χρηματοδοτική στήριξη στα σχέδια εκπαίδευσης και κατάρτισης για την ΕΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος για τη διά βίου μάθηση και του προγράμματος «Νεολαία σε δράση» της ΕΕ και να προωθήσει δράση το 2012 για την αύξηση της επίγνωσης των επαγγελματιών της εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων σχετικά με τη σημασία της συνεργασίας στον τομέα της ΕΚΕ.

4.7. Έμφαση στη σημασία των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών της ΕΚΕ

Πολλά μέτρα δημόσιας πολιτικής για τη στήριξη της ΕΚΕ διεξάγονται καλύτερα σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ για τη στήριξη της ανάπτυξης της ΕΚΕ, ιδίως για τις ΜΜΕ και να αναπτύσσουν εταιρικές σχέσεις με τις εταιρείες για την καλύτερη αντιμετώπιση προβλημάτων όπως η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Η Επιτροπή προτρέπει:

9. Να δημιουργήσει μαζί με τα κράτη μέλη το 2012 έναν μηχανισμό αξιολόγησης από ομοτίμους σχετικά με τις εθνικές πολιτικές ΕΚΕ.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- A Να αναπτύξουν ή να επικαιροποιήσουν έως τα μέσα του 2012 τα σχέδιά τους ή τους εθνικούς τους καταλόγους δράσεων προτεραιότητας, με σκοπό να προαγάγουν την ΕΚΕ για τη στήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», με αναφορά στις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΕ και σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, λαμβάνοντας υπόψη τα θέματα που τίγονται στην παρούσα ανακοίνωση.

4.8. Καλύτερη ευθυγράμμιση των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων προσεγγίσεων της ΕΚΕ

Η ΕΕ πρέπει να προαγάγει τα ευρωπαϊκά συμφέροντα εν όψει των εξελίξεων της διεθνούς πολιτικής για την ΕΚΕ, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να εξασφαλίσει την ενσωμάτωση των διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και κατευθυντήριων γραμμών στις δικές της πολιτικές ΕΚΕ.

4.8.1. Επικέντρωση στις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές ΕΚΕ

Για την προώθηση μιας καλύτερης εναρμόνισης σε παγκόσμιο επίπεδο, η Επιτροπή θα αυξήσει τη συνεργασία της με τα κράτη μέλη, τις χώρες-εταίρους και τα σχετικά διεθνή φόρα με σκοπό την προαγωγή του σεβασμού των διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και την ενίσχυση της συνοχής μεταξύ τους. Αυτή η προσέγγιση απαιτεί επίσης από τις επιχειρήσεις της ΕΕ να αυξήσουν τις προσπάθειές τους για σεβασμό των εν λόγω αρχών και κατευθυντήριων γραμμών.

Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ είναι συστάσεις που απευθύνονται από τις κυβερνήσεις στις πολυεθνικές επιχειρήσεις. Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την προσχώρηση χωρών που δεν ανήκουν στον ΟΟΣΑ στις κατευθυντήριες γραμμές. Εκτός του ότι εγκρίνονται από τις κυβερνήσεις, οι κατευθυντήριες γραμμές διαθέτουν έναν διακριτό μηχανισμό εκτέλεσης και προσφυγής, το δίκτυο εθνικών κέντρων επαφής όλων των χωρών που έχουν προσχωρήσει στις κατευθυντήριες γραμμές, το οποίο μπορεί να βοηθά τις επιχειρήσεις και τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη στην επίλυση πρακτικών θεμάτων, μεταξύ άλλων με τη διαμεσολάβηση και τον συμβιβασμό.

Η Επιτροπή προτίθεται:

10. Να παρακολουθεί τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που απασχολούν άνω των 1.000 εργαζομένων να λαμβάνουν υπόψη τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ΕΚΕ, καθώς και το πρότυπο ISO 26000 που περιέχει καθοδήγηση σχετικά με την κοινωνική ευθύνη της κάθε εταιρείας για τις δραστηριότητές της.

Η Επιτροπή καλεί:

- B Όλες τις μεγάλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να αναλάβουν τη δέσμευση, έως το 2014, να λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες δέσμες αρχών και κατευθυντήριων γραμμών κατά την ανάπτυξη της προσέγγισής τους σχετικά με την ΕΚΕ: το Παγκόσμιο Σύμφωνο των ΗΕ, τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, ή το καθοδηγητικό πρότυπο ISO 26000 για την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Γ Όλες τις πολυεθνικές επιχειρήσεις με έδρα στην Ευρώπη να αναλάβουν τη δέσμευση, έως το 2014, να τηρούν την τριμερή δήλωση αρχών της ΔΟΕ σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική.

4.8.2. *Εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα*²³

Η βελτίωση της συνοχής των πολιτικών της ΕΕ σχετικά με τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι πρόκληση κρίσιμης σημασίας. Η καλύτερη εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών των ΗΕ θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά ειδικά θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών κανόνων εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής εργασίας, της καταναγκαστικής εργασίας στις φυλακές, της εμπορίας ανθρώπων, της ισότητας των φύλων, της καταπολέμησης των διακρίσεων, της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης. Μια διαδικασία, στην οποία συμμετέχουν επιχειρήσεις, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ στις χώρες-εταίρους, καθώς και οι τοπικοί φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι υπερασπιστές αυτών, θα αυξήσει την κατανόηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες όταν δραστηριοποιούνται σε χώρες όπου το κράτος δεν ανταποκρίνεται στο καθήκον του να προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Επιτροπή προτίθεται:

11. Να συνεργαστεί το 2012 με τις επιχειρήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό να αναπτύξουν κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα για έναν περιορισμένο αριθμό σχετικών βιομηχανικών κλάδων, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με βάση τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών.
12. Να δημοσιεύσει έως το τέλος του 2012 έκθεση σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών των ΗΕ, και στη συνέχεια να εκδίδει περιοδικές εκθέσεις προόδου²⁴.

Επίσης, η Επιτροπή:

- Δ Αναμένει από όλες τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να αναλάβουν την εταιρική ευθύνη του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ορίζεται στις κατευθυντήριες αρχές των ΗΕ.
- Ε Καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να αναπτύξουν έως το τέλος του 2012 εθνικά σχέδια για την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών των ΗΕ.

²³ Οι κατευθυντήριες γραμμές των Ηνωμένων Εθνών καλύπτουν τρεις πυλώνες: το καθήκον του κράτους να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα· την εταιρική ευθύνη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· και την ανάγκη για πρόσβαση σε αποτελεσματική ένδικη προστασία.

²⁴ Προς το σκοπό αυτό θα ληφθούν υπόψη οι εκθέσεις που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το νομικό πλαίσιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της ΕΕ, όταν αυτές ασκούν δραστηριότητες εκτός της ΕΕ (2010), και για την υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού (2011).

4.8.3. Έμφαση στην ΕΚΕ στις σχέσεις με άλλες χώρες και περιοχές του κόσμου

Οι διεθνώς αναγνωρισμένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές για την ΕΚΕ αντιπροσωπεύουν αξίες που πρέπει να ενστερνιστούν οι χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, επομένως, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εξετάζει το θέμα αυτό κατά τη διαδικασία προσχώρησης.

Η Επιτροπή προωθεί την ΕΚΕ μέσω των εξωτερικών πολιτικών της. Θα συνεχίσει τη δράση της, μέσω ενός συνδυασμού παγκόσμιας εκστρατείας προάσπισης και συμπληρωματικής νομοθεσίας, με στόχο τη διάδοση των διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την ΕΚΕ σε ευρύτερη κλίμακα και με τρόπο που να επιτρέπει στις επιχειρήσεις της ΕΕ να διασφαλίζουν ότι θα έχουν θετικό αντίκτυπο στις ξένες οικονομίες και κοινωνίες. Η Επιτροπή θα υποβάλει σχετικές προτάσεις για τον τομέα του εμπορίου και της ανάπτυξης. Επιπλέον, όπου κρίνεται σκόπιμο, θα προτείνει να εξετάζεται η ΕΚΕ κατά τη διεξαγωγή σχετικού διαλόγου με τις χώρες-εταίρους και τις περιφέρειες.

Η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ αναγνωρίζει την ανάγκη υποστήριξης της ΕΚΕ²⁵. Με την προαγωγή του σεβασμού των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων, οι επιχειρήσεις της ΕΕ μπορούν να προωθήσουν την καλύτερη διακυβέρνηση και την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τα επιχειρηματικά μοντέλα που έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τους φτωχούς ως καταναλωτές, παραγωγούς και διανομείς συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση του αντικτύπου της ανάπτυξης. Η αναζήτηση συνεργιών με τον ιδιωτικό τομέα θα καταστεί όλο και σημαντικότερος παράγοντας στην αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ και στις αντιδράσεις της ΕΕ σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές. Οι επιχειρήσεις μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο μέσω του εθελοντισμού των εργαζομένων στον τομέα αυτό. Το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας μπορεί να παράσχει ένα μέσο καλύτερης εκμετάλλευσης των συνεργιών με τον ιδιωτικό τομέα.

Η Επιτροπή προτίθεται:

13. Να προσδιορίσει τρόπους για την προαγωγή της υπεύθυνης συμπεριφοράς των επιχειρήσεων κατά τις μελλοντικές της πρωτοβουλίες πολιτικής για μια πιο βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη και ανάπτυξη στις τρίτες χώρες.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για την περιοδική παρακολούθηση της προόδου και την από κοινού προετοιμασία μιας συνεδρίασης ανασκόπησης, η οποία θα διεξαχθεί κατά τα μέσα του 2014. Μεταξύ των προκαταρκτικών εργασιών για τη συνεδρίαση, προβλέπεται η δημοσίευση έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του θεματολογίου δράσης που καθορίζεται στην παρούσα ανακοίνωση. Αυτό θα απαιτήσει πιο συντονισμένες μεθόδους εργασίας μεταξύ του ευρωπαϊκού πολυμερούς φόρουμ για την ΕΚΕ και της ομάδας υψηλού επιπέδου εκπροσώπων των κρατών μελών της ΕΚΕ. Η Επιτροπή θα υποβάλει σχετική επιχειρησιακή πρόταση έως το τέλος του 2011.

²⁵ Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, 2005.

Με βάση την παρούσα ανακοίνωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δέχεται ευχαρίστως το διάλογο με το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών, τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και την ανάληψη σχετικών δεσμεύσεων.

Η Επιτροπή καλεί τους ευρωπαίους επικεφαλής επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του χρηματοπιστωτικού τομέα, να αναλάβουν, πριν από τα μέσα του 2012, δημόσια δέσμευση για την προώθηση, σε στενή συνεργασία με τις δημόσιες αρχές και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, της εφαρμογής υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς από πολύ μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων της ΕΕ, με σαφείς στόχους για το 2015 και το 2020, και με πρόβλεψη λογοδοσίας για τον σεβασμό της δέσμευσης αυτής.